

Procedure en opzet Referentie Check manuscripten van proefschriften EUR

1. Context en Doel van de Referentie Check

Volgens artikel 5.1.2 van het vigerende Promotiereglement wordt “ ..onder verantwoordelijkheid van de promotor een plagiaatscan uitgevoerd door de desbetreffende Graduate School. De promotor analyseert het rapport van de plagiaatscan en neemt dit in de definitieve goedkeuring van het proefschrift mee.”.

De plagiaatscan/referentie check¹ is een middel om plagiaat op te sporen, maar kan overigens ook worden ingezet in het promovendi onderwijs op het gebied van verantwoord verwijzen naar bestaande literatuur.

Deze notitie gaat vooral in op de procedure ‘referentie check’ voor het nieuwe promotiereglement van de Erasmus Universiteit. De referentie check vindt plaats voorafgaande aan de definitieve goedkeuring van het proefschrift (art. 5.1 van het Promotiereglement) en helpt de kleine promotiecommissie en het College van Promoties bij hun beslissing tot toelating van de promovendus tot de verdediging van het proefschrift.

De procedure sluit aan bij internationale professionele standaarden die o.a. door de Council of Science Editors worden toegepast in de workflows voor journal editors².

Paragraaf 2 geeft schematisch de verantwoordelijkheden weer voor de actoren binnen de procedure. Paragraaf 3 geeft een beschrijvende toelichting op het uitvoeren van de referentie check.

Bijlage 1 geeft een checklist voor de analyse van het referentie check rapport. Bijlage 2 geeft een voorbeeld van de workflow/beslis schema rond plagiaat. Bijlage 3 geeft een handreiking voor verwijzingen en de borging van de procedure. Tevens is, als bijlage 4, een globaal stappenschema opgenomen voor de referentie check binnen de Erasmus Universiteit.

¹ In het huidige promotiereglement (versie 2015) wordt gesproken over een plagiaatscan. Deze term wordt in deze tekst niet meer gebruikt en zal t.z.t. ook in het promotiereglement aangepast worden. Hier wordt gekozen voor de term ‘referentiecheck’. Dit dekt de lading beter: er wordt immers in feite geen scan gedaan op plagiaat, maar op het juiste gebruik van referenties en de verhouding tussen eigen teksten en referentieteksten. De constatering van plagiaat kan pas gedaan worden als de scan op referenties is beoordeeld. Het is niet de overlap die in zichzelf een probleem is, maar het is een probleem als overlap niet te verklaren is uit relatie met eigen werk of publicaties of als er onjuist wordt gerefereerd. Overlap betekent niet altijd een integriteitsprobleem, maar kan leiden tot adviezen om referenties beter te verantwoorden.

² <http://www.councilscienceeditors.org/>

2. Actoren en verantwoordelijkheden

College van Promoties/Rector	Borging uitvoering en juiste implementatie van de procedure.
Director/Dean of Research van de Graduate School	Bepaalt wie de referentiecheck uitvoert: dat kan zijn de promotor zelf of een door de Graduate School aan te wijzen medewerker.
Decaan	Bepaalt voor promovendi die nog niet binnen een Graduate School vallen in overleg met betrokkenen welke Graduate School alsnog verantwoordelijk is. Voert een jaarlijkse meta audit uit die borgt of referentiechecks worden uitgevoerd en biedt het verslag van deze audit aan aan het College van Promoties.
Promotor	Analyseert het rapport van de referentie check aan de hand van de punten genoemd in bijlage 1 en afhankelijk van de bevindingen: <ul style="list-style-type: none"> a) Ondertekent het rapport en stuurt het als bijlage bij formulier 2 samen met zijn/haar beoordeling mee naar de pedel (na oplevering RIS: doet een upload in het promotie -administratie systeem) b) Geeft werk terug aan promovendus ter verbetering van de referenties c) Doet melding bij de decaan of Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit EUR in geval van twijfel over integriteit
Kleine Promotiecommissie	Checkt of het rapport en de analyse van de promotor bezwaar oplevert en start procedure conform art 6.2 (toelating tot de promotie).
Promovendus	Biedt het manuscript aan aan de persoon die de feitelijke referentiecheck uitvoert. Volgt indien van toepassing adviezen op van de promotor met betrekking tot de referentiecheck.
Bureau van de Pedel	Checkt het doorlopen van de procedure: aanwezigheid rapport referentie check en beoordeling daarvan door de promotor.

3. Beschrijving stappen in de uitvoering van de referentie check

Focus bij het uitvoeren van de referentie check ligt op de kerndelen (dragende delen) van het manuscript. Dat betreft vaak een belangrijk hoofdstuk of artikel waarin veel literatuurverwijzingen zijn opgenomen, zoals b.v. de literatuurstudie van de dissertatie. Het betreft het hoofdstuk waar het manuscript het meeste steunt op eerder gepubliceerd werk in het betreffende gebied.

De referentiecheck helpt om vast te stellen of de in het proefschrift toegepaste referentiemethode³ adequaat en nauwkeuring is en binnen de kaders van de vigerende integriteitscode van de Erasmus Universiteit en de normen van wetenschappelijke integriteit valt.

Ook onderdelen van het proefschrift die ten tijde van de referentie analyse reeds zijn gepubliceerd zullen in de referentie check worden meegenomen.

De check op juistheid van refereren betreft overigens niet alleen de geciteerde tekst, maar betreft ook het ontlenen van informatie uit grafieken en tabellen.

Een artikel is 'gepubliceerd' als het bibliografisch toegankelijk is via minimaal een Digital Object Identifier (DOI) en een artikel pagina bij een uitgever. De referentie check bij gepubliceerde artikelen volstaat met het opgeven van de APA referentie, inclusief de DOI van het betreffende artikel(en) en het tijdschrift waar het is gepubliceerd.

Centraal is bij de EUR het systeem Turnitin beschikbaar voor de referentie check, al dan niet via Blackboard⁴. Per faculteit/Graduate School is expertise voor Blackboard aanwezig. Op centraal niveau heeft ABO (onderdeel OOS/USC) het functioneel beheer. Daarnaast wordt het systeem Urkund gebruikt (ERIM).

Indien de promotor aanwijzingen heeft gevonden dat niet op juiste wijze is verwezen naar bestaande literatuur, zijn er verschillende opties. De promotor kan de promovendus aanwijzingen geven voor verbetering van de verwijzingen. Indien de gevraagde verbeteringen zijn aangebracht kan de promotor alsnog het manuscript goedkeuren.

Indien al dan niet na toelichting door de promovendus de promotor twijfelt aan de integriteit, stelt hij/zij de decaan hiervan in kennis. Uiteindelijk kan de goedkeuring van het manuscript worden onthouden (met motivering).

Na implementatie van een nieuw Research Informatie Systeem zullen de referentie check rapporten en bijbehorende bevindingen van de promotor daarin kunnen worden geüpload. Tot dat tijdstip kunnen de rapporten (digitaal) worden gezonden aan de pedel.

³ Referentiemethode gebruiken die in het vakgebied de standaard is (bv. MLA of APA). In de trainingen voor promovendi wordt aandacht besteed aan refereren (via de Graduate School)

⁴ Gebruik van Blackboard vergt inschrijving als PhD student in Osiris

Bijlage 1. Checklist Referentie check: Rapport en Analyse

De analyse van het rapport van de referentie-check /plagiaatscan wordt meegezonden als bijlage van formulier 2 als bedoeld in het promotiereglement van de EUR.

Gegevens over het manuscript

Titel van het werk:	
Naam promovendus:	
Taal van het werk:	

Referentie check details

Naam uitvoerder van de technische scan:	
Datum van de check:	
Systeem waarmee de technische scan is uitgevoerd: Turnitin/Urkund	
Scan output bijvoegen (link)	

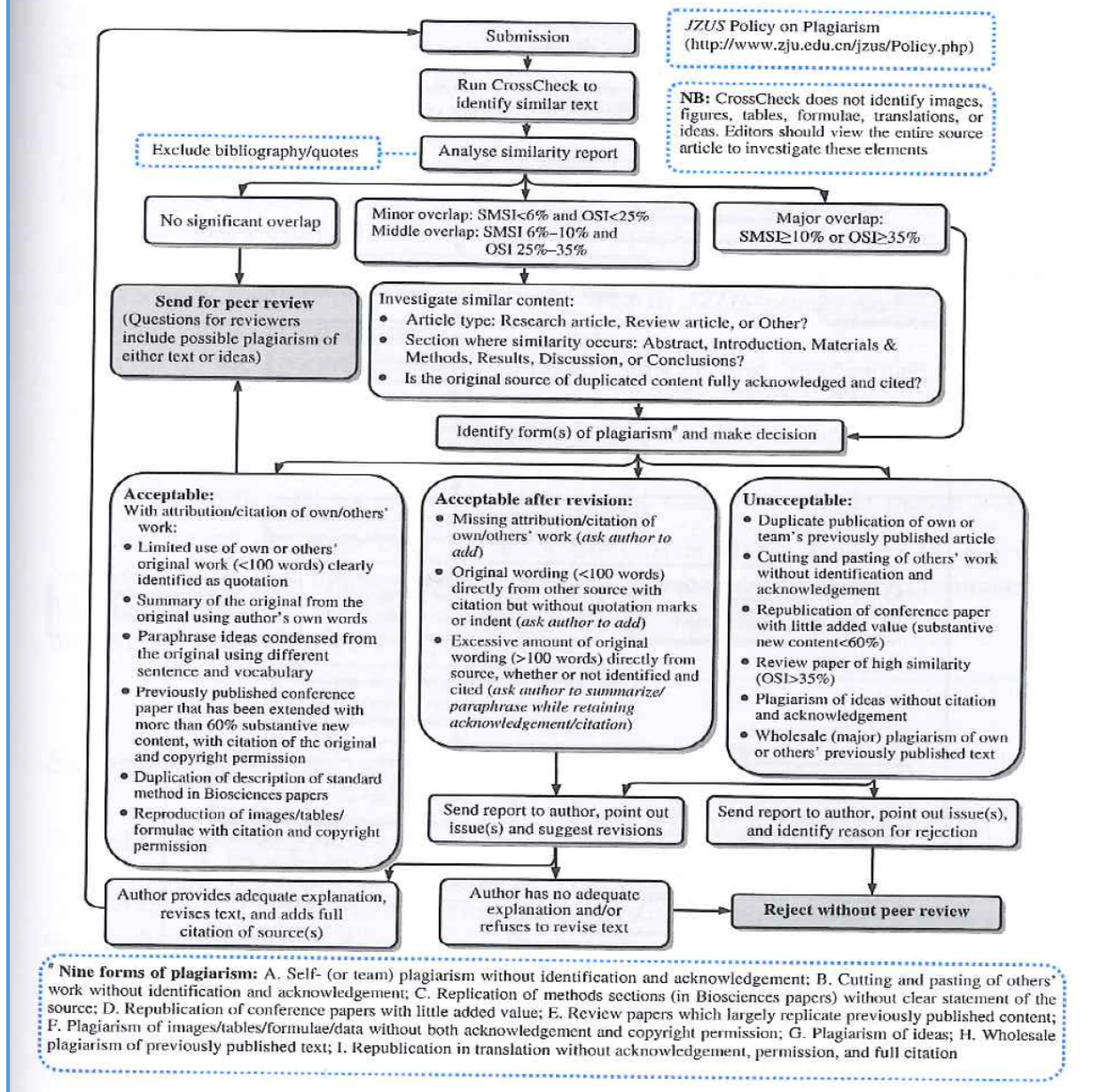
Analyse technische scan (door promotor op basis van de punten van onderstaande checklist)

- % overlap en aantal overlap bronnen
- verklaarbaarheid van de belangrijkste overlap bronnen (inclusief eigen artikelen)
- stijl en consistentie van refereren en de accuratesse waarmee gebruikte tekst wordt aangehaald en passendheid bij de standaard voor citeren bij het betreffende vakgebied
- consistentie van de referenties in de tekst met referentielijst in het proefschrift
- referentie naar boeken
- overlap zonder bronvermelding

De bijlagen 2 en 3 geven nadere handreikingen bij de analyse van het proefschrift door de promotor.

Naam promotor	
Bevindingen	

Bijlage 2: Voorbeeld cross checking workflow

Source: Against Plagiarism; A Guide for Editors and Authors. A concise guide useful to all scientists and academicians, from authors to referees and editors, page 129, figure 10.2

Zhang, Y.H., Springer, 2016

<http://www.springer.com/cn/book/9783319241586>

Bijlage 3. Handreiking voor verwijzingen

De EUR ziet de volgende vormen van verwijzingen en citaten als problematisch en sluit aan bij de definitie en typologie van Webers-Wulff&Wohnsdorf (2006) , de Plagiarism Detection Software Test 2013 van Webers-Wulff, <http://plagiat.htw-berlin.de/software-en/test2013/report-2013/> en Weber-Wolff: False Feathers (2014) . De belangrijkste typologieën zijn:

Copy Paste Plagiaat	Makkelijk herkenbare ontlening van een (deel van een) volledige tekst zonder bronvermelding.
Verborgten Plagiaat	Overname van een (deel van een) volledige tekst met wijziging van enkele woorden/stilistische aspecten zonder bronvermelding.
Plagiaat door vertaling	Ontlening van een (deel van een) volledige tekst in een vertaling naar doeltaal, zonder bronvermelding.
Mozaiek Plagiaat	Delen van teksten in verschillende volgorde, zonder handhaving van de oorspronkelijke tekststructuur, zonder bronvermelding
Marionet Verwijzing	Verwijzing naar een deel van een tekst , inclusief bronvermelding, waarbij het gedeelte dat de betekenis nuanceert, dan wel wijzigt, wordt weggelaten.

De EUR gaat uit van professionele standaarden die o.a. door de Council of Science Editors worden toegepast in de workflows voor journal editors (zie bijlage met voorbeeld van een workflow).⁵
Hieronder enkele belangrijke beslisregels hieruit:

Wat kan wel?

1. Verwijzingen onder de 100 woorden naar auteurs eigen of andermans tekst
2. Parafrazeringen
3. Herhaling en samenvatting van idee
4. Weergave van tabel, beeltenis indien er geen copyright op rust
5. Biomedische wetenschappen: reproductie van standaard methodieken
6. Hernieuwde of aangepaste uitgave van een congres-paper, mits meer dan 60 procent van de inhoud is aangevuld, gewijzigd.

Wat kan niet?

1. Duplicatie van een volledige tekst uit een publicatie of artikel
2. Plagiaatscores van boven 10 procent die niet berusten op foutieve verwijzing
3. Review papers die meer dan 35 procent van de letterlijke tekst in de kerntekst weergeven

⁵ <http://www.councilscienceeditors.org/>

Bijlage 4. Stappenschema Referentie check

